

**Van gedogen
naar handhaven**

**Model voor
een transparant
en rationeel
cannabisbeleid**

VAN GEDOGEN

MODEL VOOR EEN TRANSPARANT

NAAR HANDHAVEN

EN RATIONEEL CANNABISBELEID

Taskforce Handhaving Cannabis
juli 2011

'Er wordt hier een beetje schamper gedaan over de coffeeshop, maar de coffeeshop is een werelddoorbraak. Want het is het sterkste bewijs dat de hele drugsoorlog niet nodig is.'

(Raymond Dufour, voorzitter Stichting Drugsbeleid, TROS Nieuwsshow 3 juni 2011)

'End the criminalization, marginalization and stigmatization of people who use drugs but who do no harm to others. Challenge rather than reinforce common misconceptions about drug markets, drug use and drug dependence. Encourage experimentation by governments with models of legal regulation of drugs to undermine the power of organized crime and safeguard the health and security of their citizens. This recommendation applies especially to cannabis, but we also encourage other experiments in decriminalization and legal regulation that can accomplish these objectives and provide models for others. Break the taboo on debate and reform. The time for action is now.'

(Report Global Commission on Drug Policy, juni 2011)

INLEIDING

De Taskforce Handhaving Cannabis (THC) is in de zomer van 2010 opgericht om een concreet en haalbaar model te ontwikkelen voor regulering van cannabis in Nederland. De taskforce bestaat uit consumenten, coffeeshopexploitanten, activisten en deskundigen. Door expertise en ervaring te bundelen hopen wij een bijdrage te leveren aan het debat over modernisering van het cannabisbeleid.

Het cannabisbeleid is op het gebied van de volksgezondheid onmiskenbaar succesvol. De scheiding van markten is een feit, het gebruik van hard drugs ligt ver onder het Europees gemiddelde, evenals het aantal drugsdoden én het cannabisgebruik [1]. Het afzien van vervolging en de relatief eenvoudige verkrijgbaarheid van kleine hoeveelheden cannabis heeft niet geleid tot meer gebruik, maar wel tot aanzienlijk minder gevangenen en een inzichtelijke verkoop. De coffeeshop is uitgegroeid tot een unieke vorm van droge horeca, met een belangrijke sociale en voorlichtingsfunctie [2].

Het kabinet heeft op 27 mei 2011 een serie voorstellen gelanceerd om coffeeshops om te vormen tot besloten clubs. Deze clubs hebben een maximaal aantal leden die in Nederland moeten wonen, een verplichte clubpas en registratie van consumentengegevens. Bovendien moeten zij op minimaal 350 meter afstand liggen van scholen van voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

De THC karakteriseert deze maatregelen als contraproductieve symboolpolitiek. De échte problemen spelen immers niet aan de voordeur, maar aan de achterdeur: bij de aanlevering van de coffeeshop. Door de criminogene situatie aan de achterdeur te handhaven en tegelijk de drempel voor coffeeshopbezoekers enorm te verhogen creëert dit kabinet wat zij zegt te willen bestrijden: criminaliteit en overlast. Ondertussen blijven honderdduizenden consumenten verstoken van deugdelijke productinformatie over en controle op het roesmiddel van hun keuze.

Wereldwijd klinkt de roep om een andere benadering van het fenomeen drugs steeds luider [3]. Het centrale inzicht achter deze roep: criminalisering van gebruik, productie en handel van roesmiddelen heeft geen effect op de omvang van het gebruik en veroorzaakt veel meer problemen dan deze middelen zelf. De war on drugs is op een hopeloos fiasco uitgedraaid en moet stoppen.

Niettemin kiest onze regering voor een louter repressieve koers, die onvermijdelijk leidt tot verdere criminalisering van de consument en de cannabisbranche en meer winst voor het illegale circuit en criminele organisaties. De enige duurzame oplossing is evident én haalbaar binnen de internationale kaders: transparante en handhaafbare regulering van de cannabisteelt en de aanvoer naar de coffeeshops. De tijd is rijp voor échte oplossingen, zoals Gerd Leers benadrukte bij het tweede Cannabis Tribunaal op 3 mei 2010:

"We kunnen niet langer voortgaan op de huidige weg. Het móét anders. Dat hebben ook landen als Tsjechië, Spanje en Portugal begrepen. (...) Ik denk dat de tijd rijp is voor een Europa Conferentie: een conferentie van vooral een praktische aanpak. Niet van moraliseren en politiseren, maar van reguleren en implementeren. Ik zou u dan ook willen oproepen daar uw denkkraft op in te zetten."

Wij hebben Leers' advies ter harte genomen, met dit model als resultaat. Anders dan de kabinetsplannen -waarvan nog maar zeer de vraag is of zij juridisch haalbaar zijn- biedt het THC model een oplossing voor de problemen die nu bestaan rond productie en distributie van cannabis. Eerdere versies zijn uitgebreid bediscussieerd, o.a. tijdens openbare debatten in het land [4] en bij het derde Cannabis Tribunaal. Een grote en diverse groep deskundigen en direct betrokkenen heeft aan de totstandkoming bijgedragen, doch de eindverantwoording ligt uitsluitend bij ondergetekenden.

De Taskforce Handhaving Cannabis,

Derrick Bergman (Vereniging voor Opheffing van het Cannabisverbod)
Myranda Bruin (Vereniging Rotterdamse Coffeeshopondernemers)
Marc Josemans (Vereniging Officiële Coffeeshops Maastricht)
Joep Oomen (European Coalition for Just and Effective Drug Polices)

Principes van het THC-model

Regulering van bezit en teelt voor persoonlijk gebruik

- Bezit van een beperkt aantal vrouwelijke cannabisplanten voor persoonlijk gebruik door meerderjarigen (18+) wordt niet vervolgd en deze planten worden niet langer ontnomen. Het aantal van vijf planten volgens de huidige aanwijzing Opiumwet kan hierbij het uitgangspunt zijn.
- Het bezit van een beperkte hoeveelheid cannabis voor persoonlijk gebruik door meerderjarigen (18+) wordt niet langer vervolgd en deze cannabis wordt niet langer ontnomen. In de Opiumwet is bezit tot 30 gram een overtreding; die grens kan ook in dit kader gelden.
- Burgers krijgen de mogelijkheid om in clubverband teelt voor persoonlijk gebruik te organiseren. Zij kunnen hun planten in een gemeenschappelijke kweekruimte grootbrengen en de oogst onder de leden van de club verdelen. Voor bijvoorbeeld medicinale gebruikers die vaak een hoger gebruik hebben, voor minima of in dunbevolkte gebieden is zo'n clubverband een adequate oplossing.

Normalisering van de coffeeshop

- Verkoop van cannabis is enkel mogelijk in coffeeshops. De hoeveelheid per dag per klant mag de maximale persoonlijke bezitshoeveelheid niet overschrijden.
- Coffeeshops mogen een voorraad aanhouden die gerelateerd is aan hun omzet. Dit is eenvoudig aantoonbaar en controleerbaar aan de hand van fiscale omzetgegevens.
- De coffeeshop blijft toegankelijk voor iedereen die minimaal 18 jaar is en zich kan legitimeren.
- Het afstandscriterium voor coffeeshops nabij scholen vervalt.
- Coffeeshops verplichten zich tot optimale toegangscontrole, uitsluitend met geldig identiteitsbewijs.
- Coffeeshops blijven zich inspannen om klanten gedegen voorlichting en deskundig personeel te bieden.
- Gemeenten krijgen ruimte voor een effectief spreidingsbeleid, afgestemd op lokale omstandigheden. Eventuele overlast kan zo beter worden tegengegaan. Ook landelijk zou spreiding effectief werken: nu heeft slechts 23 procent van de gemeenten coffeeshops [5] en is er dus veel binnenlands coffeeshoptoerisme. Beter spreiding beperkt dit en bevordert kleinschaligheid.

Gedoogonthefingen voor professionele teelt

- Voor aanvoer van coffeeshops gaat een systeem van gedoogonthefingen gelden. Een ontheffing is verplicht voor iedereen die meer planten teelt dan het toegestane aantal voor persoonlijk gebruik.
- De (lokale) overheid stelt redelijke veiligheid- en kwaliteitseisen aan deze ontheffing, inzake verantwoord gebruik van elektra, pesticiden etc. Doel is een veilige, transparante teelt en een ecologisch verantwoord eindproduct, zodat betrouwbare productinformatie kan worden gegeven. Controle gebeurt door bestaande instanties: brandweer, milieudienst, Voedsel en Waren Autoriteit.
- Het is essentieel dat de opgebouwde expertise bij telers behouden blijft; eerder opgelopen cannabis-gerelateerde veroordelingen mogen geen belemmering vormen voor het verkrijgen van een ontheffing. Met name medicinale telers beschikken over een schat aan kennis, die nu nauwelijks wordt benut.
- Telers met een gedoogonthefing mogen een voorraad gereed product aanhouden om calamiteiten op te vangen. Deze voorraad is gerelateerd aan hun omzet. Telers staan als regulier bedrijf ingeschreven en worden voor hun producten giraal betaald voor maximale transparantie en veiligheid.

Voordelen van het THC model

- Decriminalisering van de consument door duidelijke regels omtrent teelt en bezit van cannabis voor persoonlijk gebruik. Nu neemt de politie stelselmatig gebruikshoeveelheden in beslag en criminaliseert zo nodeloos gewone burgers die geen overlast veroorzaken.
- Versterking van het consumentenrecht: consumenten krijgen toegang tot betrouwbare informatie over samenstelling en effecten en een gecontroleerd, verantwoord geteeld product.
- De (lokale) overheid kan eisen stellen aan de productie. Dat is enorme winst voor de volksgezondheid. Coffeeshops hebben nu nauwelijks zicht op teeltmethodes, pesticidengebruik etc. Een product dat honderdduizenden Nederlanders gebruiken is aan geen enkele controle onderhevig. Dat is onwenselijk en onverantwoord.
- Structurele ontlasting van politie en justitie. Teelt voor export en het illegale circuit blijft in het THC-model strafbaar. Bestrijding hiervan krijgt meer capaciteit en is effectiever als de hele coffeeshopketen transparant gereguleerd is.
- Het enige doelmatige wapen tegen illegale handel is een gereguleerd aanbod; dat is de belangrijkste les van de Amerikaanse Drooglegging (1922-1933). Fatsoenlijke regulering maakt cannabis veel moeilijker verkrijgbaar voor minderjarigen; het illegale circuit kent immers geen leeftijdsgrens en zeker geen scheiding van markten.

- Terugkeer naar een maximale aankoophoeveelheid van 30 gram per persoon per dag zal de aanloop bij coffeeshops fors verminderen. Hierdoor zullen ook de verkeersbewegingen rond shops stevig afnemen: minder parkeeroverlast en minder milieubelasting.
- Om overloop naar het illegale circuit te voorkomen, biedt het systeem ruimte voor voldoende kwaliteit en variatie. De consumentenvraag en het marktmechanisme zijn leidend.
- Spreiding en herindeling zal leiden tot toename van het aantal shops en de gewenste kleinschaligheid bevorderen. Het aantal shops is sinds de jaren negentig meer dan gehalveerd; logischerwijs hebben de resterende shops het veel drukker gekregen.
- Herindeling is ook effectief tegen drugsrunners, die klanten benaderen tussen parkeerplaats en coffeeshop. Bij verhuizing kan direct naast de shop parkeerruimte worden gerealiseerd, zodat drugsrunners buitenspel staan. Uiteraard dienen er voor de lokale bevolking altijd voldoende centraal gelegen coffeeshops over te blijven; zij vervullen een belangrijke sociale functie en vormen na ruim drie decennia een geïntegreerd onderdeel van het uitgaanscircuit.
- Versterking van de voorlichtingsfunctie van coffeeshops. Deze zijn zeer geschikt gebleken om laagdrempelig informatie te verstrekken [6].
- Concurrerende prijzen voor een gecontroleerd product. Gereguleerde wiet zal goedkoper zijn dan de wiet die nu in coffeeshops ligt. De extra kosten van belastingen, elektra, beveiliging, personeel e.d. zijn lager dan het 'risico-geld' dat kwekers nu krijgen [7].
- Bij gereguleerde productie hoeven op termijn geen cannabisproducten meer te worden geïmporteerd. Wel is een overgangstermijn nodig, zodat telers voldoende ervaring op kunnen doen. Ondertussen hanteert justitie het opportuniteitsbeginsel voor geïmporteerde cannabisproducten: een totaalverbod op deze producten is een directe impuls voor het illegale circuit.
- Regulering van de cannabissteelt levert een stevige structurele bijdrage aan de schatkist door belasting op cannabis en besparing van kosten voor bestrijding. Econoom Boermans becijferde een jaarlijkse combinatie van besparing en extra inkomsten voor de overheid van €850 miljoen [8].
- Bij regulering van de achterdeur wordt nu nog illegale werkgelegenheid omgezet in legale werkgelegenheid met alle voordelen van dien. Reeds jaren verschaffen coffeeshops duizenden -veelal laag opgeleide- mensen een baan en leveren daarnaast indirect een positieve bijdrage aan de lokale economie door bestedingen van hun klanten buiten de coffeeshop aan brandstof, parkeergelden, aankopen en verblijfsuitgaven. In Maastricht zijn deze uitgaven berekend op 140 miljoen euro per jaar, goed voor 1617 fte aan werkgelegenheid [9].

Kanttekeningen bij het afstandscriterium

Het afstandscriterium is een schoolvoorbeeld van contraproductieve symboolpolitiek. Ten eerste omdat minderjarigen nu al niet in coffeeshops mogen komen. In 2009 bedroeg het aantal geregistreerde overtredingen van het zogenaamde J-criterium (toegangsverbod jeugdigen) in alle Nederlandse coffeeshops samen zes [10]. Ten tweede is het zeer de vraag of cannabisgebruik onder jongeren samenhangt met de nabijheid van een coffeeshop. Uit onderzoek in Rotterdam blijkt dat sinds invoering van het 250 meter afstandscriterium in 2009 het cannabisgebruik noch het normbesef onder minderjarigen is veranderd [11]. Het cannabisgebruik onder Nederlandse jongeren ligt al jaren lager dan in andere EU-landen, waar geen coffeeshops bestaan. Van alle Nederlanders tussen 15 en 24 jaar heeft 11,4 procent in het laatste jaar cannabis gebruikt, in Frankrijk is dat 21,7 procent [12]. Daar komt bij dat slechts 23 procent van de Nederlandse gemeenten coffeeshops heeft, de overige 77 procent dus niet. Toch verschilt het cannabisgebruik van jongeren in gemeenten met en zonder coffeeshops nauwelijks. Een afstandscriterium is dus onnodig en zal meer kwaad dan goed doen. Een coffeeshop in de buurt van een school zal eerder voor meer controle (scooterdealers bij scholen worden weggehouden) zorgen.

Harde handhaving van een afstandscriterium van 350 meter betekent sluiting van zeker de helft van het huidige aantal coffeeshops [13]. Daarmee zullen de resterende shops alleen maar vaker worden bezocht en wordt grootschaligheid bevorderd, precies het tegenovergestelde van wat het kabinet beoogt.

Kanttekeningen bij de 'wietpas'

De langverwachte uitspraak van de Raad van State van 29 juni jl. heeft niet de duidelijkheid gebracht waarop was gehoopt. De Raad van State gedooft het discrimineren van niet-ingezetenen alleen als er aantoonbare overlast is door drugstoerisme, voor de duur van die overlast en alleen als die overlast met andere, minder zware maatregelen niet te bestrijden is. Duidelijk is in ieder geval dat dit vonnis geen juridische vrijbrief is voor landelijke invoering van een wietpas.

Een verplicht pasjessysteem zal voor de meeste coffeeshopbezoekers een onacceptabele drempel betekenen [14]. Zij vragen zich terecht af waarom zij zich voor de aankoop van cannabis moeten registreren, terwijl alcohol en tabak -middelen die veel hoger scoren op de wetenschappelijke rangschikking naar schadelijkheid [15]- vrijelijk verkrijgbaar zijn. Permanente registratie zal veel consumenten het gevoel geven dat zij geen consumenten zijn, maar patiënten of delinquenten.

Verwacht mag worden dat een aanzienlijk deel van de huidige coffeeshopbezoekers zal kiezen voor het illegale circuit om het pasjessysteem te omzeilen. Dat circuit zal dus groeien, met alle gevolgen van dien: ongecontroleerde productie, overlast van drugsrunners, scooter- en huisdealers, vermenging van de markten voor hard en soft drugs, ruimere beschikbaarheid van drugs voor jongeren etc.

Met de gecombineerde invoering van een ruimer afstandscriterium en een wietpas speelt de overheid criminelen in de kaart. De gewone burger betaalt de prijs: meer overlast in de buurt, meer criminaliteit, grotere risico's voor de volksgezondheid en honderden miljoenen belastinggeld voor de falende handhaving van het onnodige en onhoudbare cannabisverbod.

Kanttekeningen bij de beeldvorming rond cannabis en coffeeshops

De vermeende risico's van een hoog THC-gehalte in Nederlandse wiet hebben de laatste jaren ruime aandacht gekregen. De beeldvorming als zou dit THC-gehalte leiden tot schooluitval, onhandelbaar gedrag van jongeren en psychische problemen bij gebruikers, heeft geleid tot een ronduit vijandig klimaat jegens coffeeshops en cannabis. Sommige politici pleiten inmiddels voor afschaffing van het wettelijk onderscheid tussen soft en hard drugs en daarmee liquidatie van het coffeeshopbeleid. De uitdrukking 'het kind met het badwater weggoien' is hier van toepassing.

Het is ronduit voorbarig om cannabis of THC aan te duiden als oorzaak van psychische problemen bij jongeren, bijvoorbeeld gezien de recente wetenschappelijke inzichten over de rol van cannabidiol (CBD) bij het effect van cannabis. CBD, een van de ruim zestig verschillende cannabinoïden die de plant naast THC bevat, blijkt de ontwikkeling van psychoses juist af te remmen [16]. Helaas lijkt elke nuance te zijn verdwenen uit de discussie over de gezondheidsrisico's van cannabis en het maatschappelijke nut van coffeeshops. Feiten spelen een ondergeschikte rol in het cannabisdebat dat -zowel in de media als in de politiek- wordt beheerst door emotie en niet onderbouwde aannames.

De repressieve zero tolerance koers van het kabinet is des te opmerkelijker nu de internationale steun voor decriminalisering van cannabis en beëindiging van de war on drugs groter is dan ooit tevoren. In een essay in het Nederlands Juristen Blad [17] schreef criminoloog en drugsdeskundige Tim Boekhout van Solinge over deze paradox:

"Welbeschouwd is het gek dat uitgerekend Nederland met zijn coffeeshops de juridische mogelijkheden tot minder illegale wietteelt niet bestudeert. Dit kan worden verklaard door de wet van de remmende voorsprong. Nederland liep voorop met zijn niet-punitieve drugsbeleid maar is daar na buitenlandse kritiek en conservatieve politiek van teruggekrabbeld, met als gevolg dat het nauwelijks nog nadenkt over hoe het beleid verder en beter kan.

(...)

De politieke onwil om pragmatisch -en dus niet ideologisch- na te denken over de wijze waarop de overheid kan interveniëren in deze vooralsnog volledige illegale markt, al dan niet via een regulering van het cannabisaanbod, is de belangrijkste reden dat er nog zo veel cannabiscriminaliteit is. Het standpunt drugs te verbieden ter bescherming van volk en vooral jeugd is in feite criminogeen. Het voedt criminaliteit en houdt georganiseerde misdaad in stand."

Praktische haalbaarheid van het THC model

Het meest gehoorde argument tegen regulering van de cannabisteelt betreft de vermeende onverenigbaarheid met de internationale drugsverdragen die Nederland heeft ondertekend. Gesteld wordt dat elke vorm van experiment of regulering strijdig is met deze verdragen. Dit is niet juist: de relevante VN-verdragen geven lidstaten expliciet ruimte om voor 'geneeskundige en wetenschappelijke doelen' af te wijken van de verdragsverplichtingen. Wat de Europese Unie betreft: nog in december 2010 verklaarde Dana Spinant, hoofd van de Anti-Drug Policy Coordination Unit van de Europese Commissie, dat de verantwoordelijkheid voor regulering van de binnenlandse cannabismarkt volledig bij de EU-lidstaten zelf ligt [18]. Voormalig eurocommissaris voor justitie Frattini liet zich in 2005 in soortgelijke bewoordingen uit: *"Het drugsbeleid is een zaak van de lidstaten zelf... Ieder land mag zijn eigen drugsbeleid voeren, maar ze moeten wel de grensoverschrijdende effecten bestrijden, zoals de smokkel in drugs."* [19]

Stappenplan

De Nederlandse regering kan het volgende stappenplan bewandelen om een wettelijke regulering van de cannabisteelt te bewerkstelligen zonder internationale verdragen te schenden.

- De politieke wil om cannabis niet langer te verbieden maar te gaan reguleren, zal uitgaan van het volksgezondheidsargument. De regering kan beginnen een advies te vragen aan de Raad voor de Volksgezondheid over de vraag of het wenselijk is om cannabisteelt uit de illegaliteit te halen.
- Een positief advies leidt tot stap twee: een wetenschappelijk experiment met een gereguleerde kwekerij voor een aantal coffeeshops. Zo'n experiment is mogelijk binnen het kader van het huidige VN-verdrag waarin immers staat (Artikel 4, onder c) dat elk land zich ertoe verplicht om de productie, de vervaardiging, de in- en uitvoer, de afgifte van, de handel in, het gebruik en het bezit van verdovende middelen uitsluitend tot geneeskundige en wetenschappelijke doelen te beperken.
- Vervolgens dient Nederland, liefst samen met andere EU-landen als Spanje, Portugal, Tsjechië en België, een procedure op te starten bij de VN om cannabis van Lijst 1 te halen. Op dat moment begint een lange periode van discussie, waarin geen besluit zal vallen. Tijdens deze periode kan Nederland gewoon zijn eigen stappen zetten, zolang het kan uitleggen dat die stappen zijn gebaseerd op wetenschappelijk inzicht, nodig zijn voor de volksgezondheid en dat men export blijft bestrijden.
- Als Nederland en andere landen niet in staat blijken het VN-verdrag in deze zin te wijzigen, zou Nederland dit VN-Verdrag kunnen opzeggen, en onmiddellijk daarna opnieuw kunnen ondertekenen onder voorbehoud van ter zake doende artikelen. [20]

- Om aan iemand het recht te verlenen cannabis te kweken voor niet wetenschappelijke of medicinale doeleinden moet artikel 3 van de Opiumwet, waarin dit nu verboden wordt, worden gewijzigd. De minister van volksgezondheid dient de mogelijkheid te krijgen ontheffingen te verlenen ten behoeve van gereguleerde cannabisteelt voor andere dan bovenstaande doeleinden.
- Ondertussen kan voor geïmporteerde cannabisproducten het opportuniteitsbeginsel -dat stelt dat de officier van justitie niet verplicht is te vervolgen, de juridische grondslag voor het huidige gedogen- worden gehandhaafd. De noodzaak voor deze constructie vervalt zodra het cannabisverbod internationaal wordt opgeheven.

Hoe nu verder?

De ontwikkeling van ons cannabisbeleid is op een cruciale tweekluis beland. De belangrijkste vragen die beantwoord moeten worden: laten we de teelt en groothandel van cannabis in de toekomst over aan criminelen of gaan we eindelijk reguleren? Kiezen we voor controleren of criminaliseren? Kiezen we voor cannabisverkoop op straten, schoolpleinen en vanuit woonhuizen of verkoop in de veilige en vertrouwde omgeving die de coffeeshop nu nog is? Willen we meer overlast of meer overzicht? Zero tolerance zonder zinvol effect of harm reduction met minder overlast en criminaliteit?

Het THC model is een eerste aanzet voor pragmatische en rationele regulering van cannabis in Nederland. Het model berust op expertise en ervaring van direct betrokkenen, beschikt over een ruim draagvlak en is praktisch uitvoerbaar en haalbaar. Zolang ons land grootschalige export blijft bestrijden, is er voldoende ruimte om ons cannabisbeleid te moderniseren. De onmiskenbare trend richting decriminalisering van cannabis in Portugal, Tsjechië, België, Spanje, de VS, en Zuid-Amerika is een steun in de rug voor Nederlandse politici met lef en visie bij het nemen van hun verantwoordelijkheid.

Noten:

- 1] 'Evaluatie van het Nederlandse drugsbeleid', WODC/Trimbos Instituut, 2009, tabel 5.1, pag. 70. Het recent (laatste jaar) gebruik van cannabis in alle 27 EU-landen bedraagt 7 procent, in de EU-15 landen plus Noorwegen 7,5, in Nederland 5,4, in Australië 9,1, in de VS 10,1 en in Canada 15,4 procent. In de drugsnota van 2000, 'Het pad naar de achterdeur', concludeert het ministerie van justitie: 'Veruit het grootste deel van de cannabisgebruikers [stopt] voor hun dertigste met het gebruik zonder ooit harddrugs te hebben gebruikt'.
- 2] Zie hierover bijvoorbeeld: 'Sociale functies van 115 Amsterdamse coffeeshops', Adviesburo Drugs, 1994. Socioloog en emeritus hoogleraar milieukunde Egbert Tellegen schrijft in 'Het utopisme van de drugsbestrijding' (Mets & Schilt, 2008): 'De unieke Nederlandse uitvinding van de coffeeshop had allang uitgeroepen moeten worden als de belangrijkste Nederlandse sociale innovatie van de afgelopen halve eeuw.'
- 3] Het rapport van de Global Commission on Drug Policy, verschenen op 1 juni 2011, is in dit verband een historische doorbraak. Negentien voormalige wereldleiders, Nobelprijswinnaars, diplomaten en top-ondernemers (o.a. Kofi Annan, Javier Solana en Richard Branson) roepen de huidige politieke leiders op te erkennen dat de war on drugs een fiasco is en te kiezen voor decriminalisering, regulering en harm reduction in plaats van repressie.
- 4] De taskforce organiseerde in 2011 debatten in Amsterdam (5 februari), Eindhoven (26 februari), Leeuwarden (5 maart) en Den Haag (21 maart). Tijdens het derde Cannabis Tribunaal, op 16 mei 2011, presenteerde de taskforce een samenvatting van het model waarin de reacties en suggesties tot dan toe waren verwerkt.
- 5] 'Coffeeshops in Nederland 2009', Intraval, Bureau voor Onderzoek & Advies, oktober 2010.
- 6] Sinds de Bond van Cannabis Detaillisten in 1997 jaar eerste viertalige voorlichtingsfolder uitbracht heeft de branche in toenemende mate haar verantwoordelijkheid genomen op dit gebied. Veel coffeeshops bieden naast folders over veilig en verantwoord cannabisgebruik ook flyers van het Trimbos Instituut aan.
- 7] Zie voor een berekening: Nebahat Albayrak, Boris van der Ham, Gerd Leers e.a.: 'Manifest van Maastricht: experiment voor het reguleren van de teelt en handel van softdrugs', december 2005. Sinds de verschijning van dit manifest zijn de prijzen van cannabis aanzienlijk gestegen.
- 8] Martijn Boermans: 'An economic perspective on the legalisation debate: the Dutch Case', Amsterdam Law Review, 22 oktober 2010

- 9] 'De betekenis van het bezoek aan coffeeshops voor de Maastrichtse economie', OWP Research, oktober 2008.
- 10] 'Coffeeshops in Nederland 2009', Intraval, Bureau voor Onderzoek & Advies, oktober 2010.
- 11] 'Monitor Coffeeshopbeleid Rotterdam', Intraval, Bureau voor Onderzoek & Advies, september 2010.
- 12] Jaarverslag 2009 Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving, Tabel GPS-8.
- 13] Ward Wijndelts: 'Zo verdwijnen de meeste coffeeshops', NRC/Handelsblad, 4 januari 2011. Uit eigen onderzoek van de krant bleek dat in Amsterdam 187 van de 223 coffeeshops zouden moeten sluiten bij invoering van een afstandscriterium van 350 meter. Landelijk zou 57,9 % van alle coffeeshops dicht moeten.
- 14] Op 22 juni 2011 verscheen een onderzoek over de wietpas i.o.v. de gemeente Amsterdam, waarvoor 1214 coffeeshopbezoekers en 66 exploitanten werden geïnterviewd. Slechts 30 procent van de geïnterviewden bleek van plan een wietpas aan te schaffen; een kwart gaat zelf kweken of kopen bij een kweker, een kwart kiest voor idalers of thuisbezorging. www.amsterdam.nl/gemeente/college/burgemeester/persberichten/resultaten/
- 15] Van Amsterdam, Opperhuizen, Koeter, Van Aerts en Van den Brink: 'Ranking van drugs. Een vergelijking van de schadelijkheid van drugs', RIVM, 2009. In deze ranking staat alcohol op de derde plaats, tabak op de vierde en cannabis op plaats elf.
- 16] Zie bijvoorbeeld: Morgan, Gráinne Schafer, Freeman, Curran: 'Impact of cannabidiol on the acute memory and psychotomimetic effects of smoked cannabis: naturalistic study', British Journal of Psychiatry (2010) 197: 285-290.
- 17] Tim Boekhout van Solinge: 'Het Nederlands drugsbeleid en de wet van de remmende voorsprong', Nederlands Juristen Blad nummer 40, 22 november 2010.
- 18] Spinant deed haar uitspraken tijdens een speciale hoorzitting over regulering van cannabis en andere drugs in het Europees Parlement op 8 december 2010.
- 19] Bert Lanting: 'Mijn eerste zorg is het bestrijden van de drugssmokkel', De Volkskrant, 4 mei 2005
- 20] Op 24 juni 2011 hield Pablo Solon, de Boliviaanse ambassadeur bij de Verenigde Naties, een persconferentie in New York over de terugtrekking van zijn land uit het Enkelvoudig Verdrag inzake Verdovende Middelen van 1961. Op 1 januari 2012 zal Bolivia uittreden en op dezelfde dag het verdrag opnieuw ondertekenen, onder voorbehoud van een aantal artikelen. Bron: <http://boliviaun.net/cms/?cat=4>

Website Vereniging voor Opheffing van het Cannabisverbod: www.voc-nederland.org

Dank

Een groot aantal mensen heeft meegedacht en meegewerkt aan de totstandkoming en verfijning van het THC model. Wij zijn hen veel dank verschuldigd.

Thanasis Apostolou	Adriaan Jansen	Maarten van Ooijen
Hans Baerveldt	Martin Jelsma	Freek Polak
André Beckers	Bianca van Kaathoven	Henk Poncin
Ciel Bergman-Hehemann	Hendrik Kaptein	Paul Schenderling
Jeroen Bos	Hester Kooistra	René Slikker
Wernard Bruining	Darpan van Kuik	Egbert Tellegen
Richard Cowan	Lisa Lankes	Bart Vollenberg
Ben Dronkers	Gerd Leers	Michael Veling
Raymond Dufour	August de Loor	Ibrahim Wijbenga
Hans van Duijn	Nicole Maalsté	Jackie Woerlee
Leo Hasz	Jan Atze Nicolai	Koos Zwart

© Taskforce Handhaving Cannabis, juli 2011

Website Vereniging voor Opheffing van het Cannabisverbod

www.voc-nederland.org

Website Landelijk Overleg Coffeeshopbonden

www.locnederland.nl